

Tomelilla kommun

Granskning av årsbokslut och årsredovisning 2019

Daniel Lantz

Auktoriserad revisor | Certifiera kommunal yrkesrevisor

Revisorernas uppdrag och mål

- Rapport från granskningen av årsbokslutet 31/12-2019

- ▶ Revisorernas uppdrag enligt KL 12 kap 1§
 - ▶ om verksamheten sköts på ett **ändamålsenligt** och från **ekonomisk synvinkel tillfredsställande sätt**
 - ▶ om **räkenskaperna är rättvisande**
 - ▶ om den **interna kontrollen** i styrelse och nämnder är tillräcklig
- ▶ EYs omfattning och inriktning på granskningen
 - ▶ Möten med ekonomichef och medarbetare på ekonomiavdelningen i slutet av mars
 - ▶ Bokslutsprocessen (bedömning och dokumentation)
 - ▶ Granskning av räkenskaperna och verksamhetens utveckling
 - ▶ Fokus på verksamhetens rapportering och uppföljning av verksamhetsmål
 - ▶ Redovisade åtgärder för att nå budget i balans
 - ▶ Intern kontroll

Övergripande analys

Kommunens totala utfall i jämförelse med budget och föregående år (mnkr)

mnkr	2019	2018
Exploateringsintäkter	-	-
Nedskrivning av anläggningstillgångar	-2,4 mnkr	-
Reavinst vid försäljning av anläggningstillgångar	+2,0 mnkr	+3,0 mnkr
Byggbonus	-	+1,0 mnkr
Orealiserade marknadsvärde	+10,2 mnkr	+2,4 mnkr
Återbetalning Migrationsverket 2017	-	-5,8 mnkr
Erhållet bidrag från välfärdsmiljarderna	-	+10,2 mnkr

Resultatanalys

	Utfall 2019	Utfall 2018
Årets resultat	12,2 mnkr	7,1 mnkr
Realisationsvinster (-)/Realisationsförluster (+)	-2,0 mnkr	-3,0 mnkr
Nedskrivningar (-)/Återföring av nedskrivningar (+)	+2,4 mnkr	-
Utrangeringar av anl.tillgångar	-	-
Ersättning Migration	-	+5,8 mnkr
Ersättning Byggbonus	-	-1,0 mnkr
Ersättning Valförsmiljarderna	-	-10,2 mnkr
Orealiserade marknadsvärde	-10,2 mnkr	-2,4 mnkr
Justerat resultat	2,4 mnkr	-3,7 mnkr

- ▶ Justerat på poster av engångskaraktär så uppgår kommunens resultat för 2019 till 2,4 mnkr (-3,7 mnkr).

Kommunkoncernen

- ▶ Kommunkoncernen redovisar ett resultat för 2019 på 12,7 mnkr.
- ▶ I resultatet ingår orealiserade marknadsvärden på 10,2 mnkr, justerat för denna post uppgår resultatet till 2,5 mnkr.
- ▶ Österlenhem AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på 1,6 mnkr, vilket är en ökning med 4,5 mnkr jämfört med 2018. Främsta orsaker är lägre räntekostnader och lägre omkostnader.
- ▶ Tomelilla Industri AB redovisar ett resultat efter finansiella poster på -1,0 mnkr, vilket är en minskning med 0,8 mnkr jämfört med 2018, främsta orsaken är ökade kostnader för råvaror och förnödenheter samt lägre nettoomsättning.

Resultaträkning (mnkr)	2019	2018
Verksamhetens nettokostnader	-754,5	-735,2
Skatteintäkter	529,0	513,3
Generella statsbidrag, utjämning	232,1	228,0
Verksamhetens resultat	6,6	6,1
Finansiella intäkter	14,1	7,1
Finansiella kostnader	-7,9	-12,5
Årets resultat	12,7	0,7

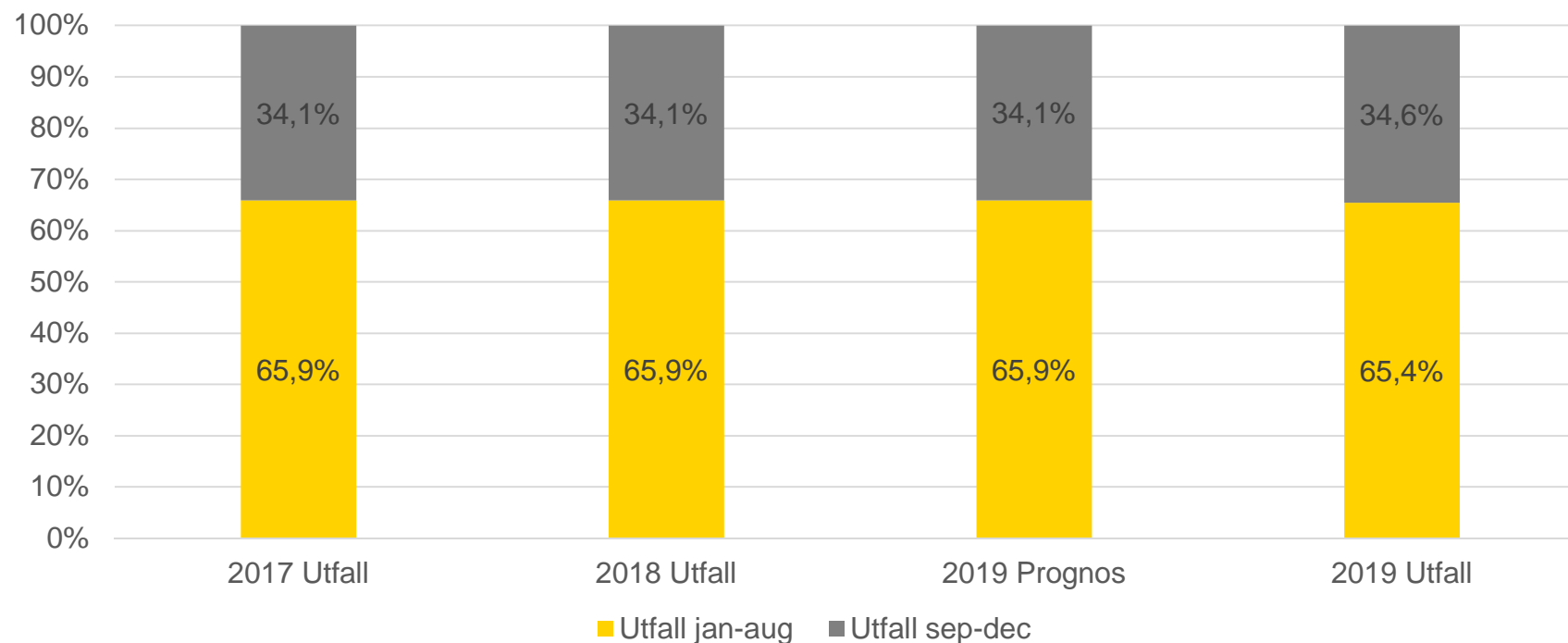
Resultat eft. fin. poster (mnkr)	2019	2018
Österlenhem AB	1,6	-2,9
Tomelilla Industri AB	-1,0	-0,2
Österlens Kommunala Renhållnings AB	-0,2	-0,1

Nyckeltalsanalys

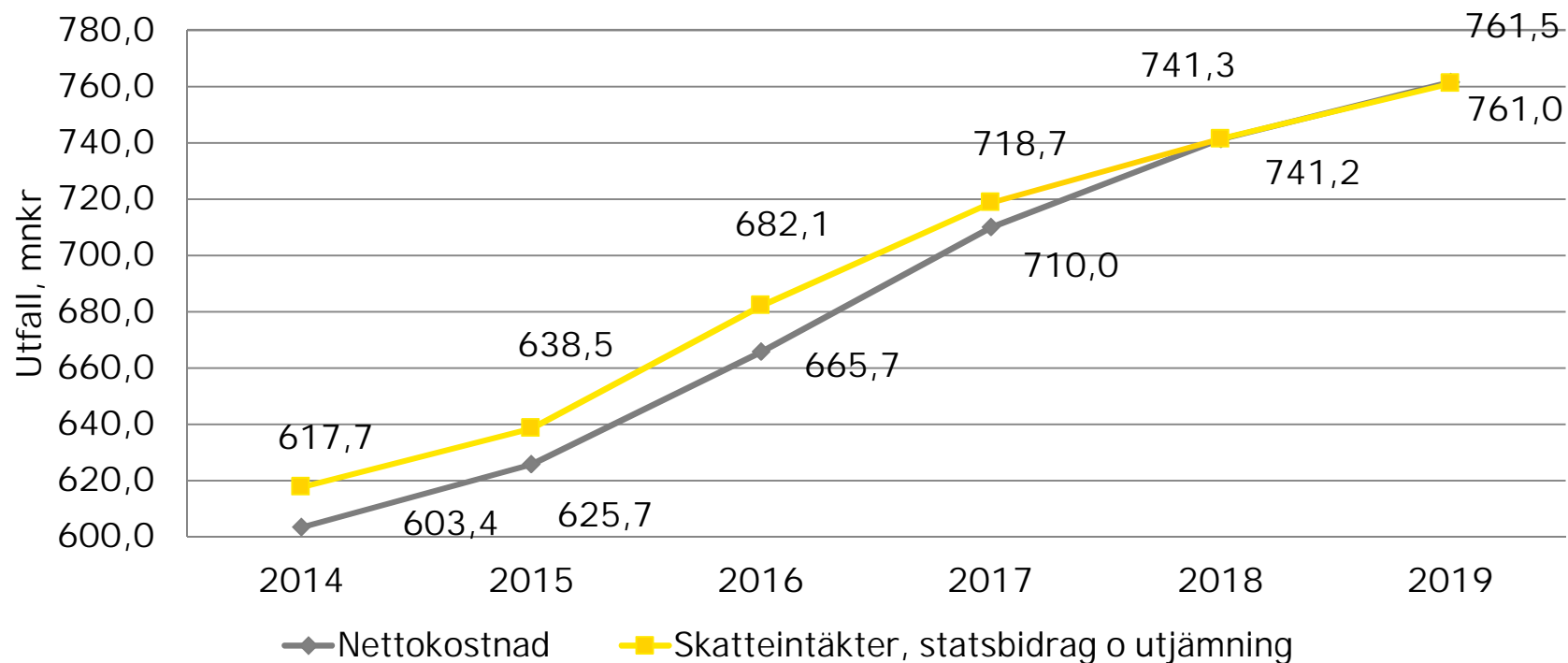
Räkenskaper och ekonomi

Kommunens nettokostnader vid delår i förhållande till helår.

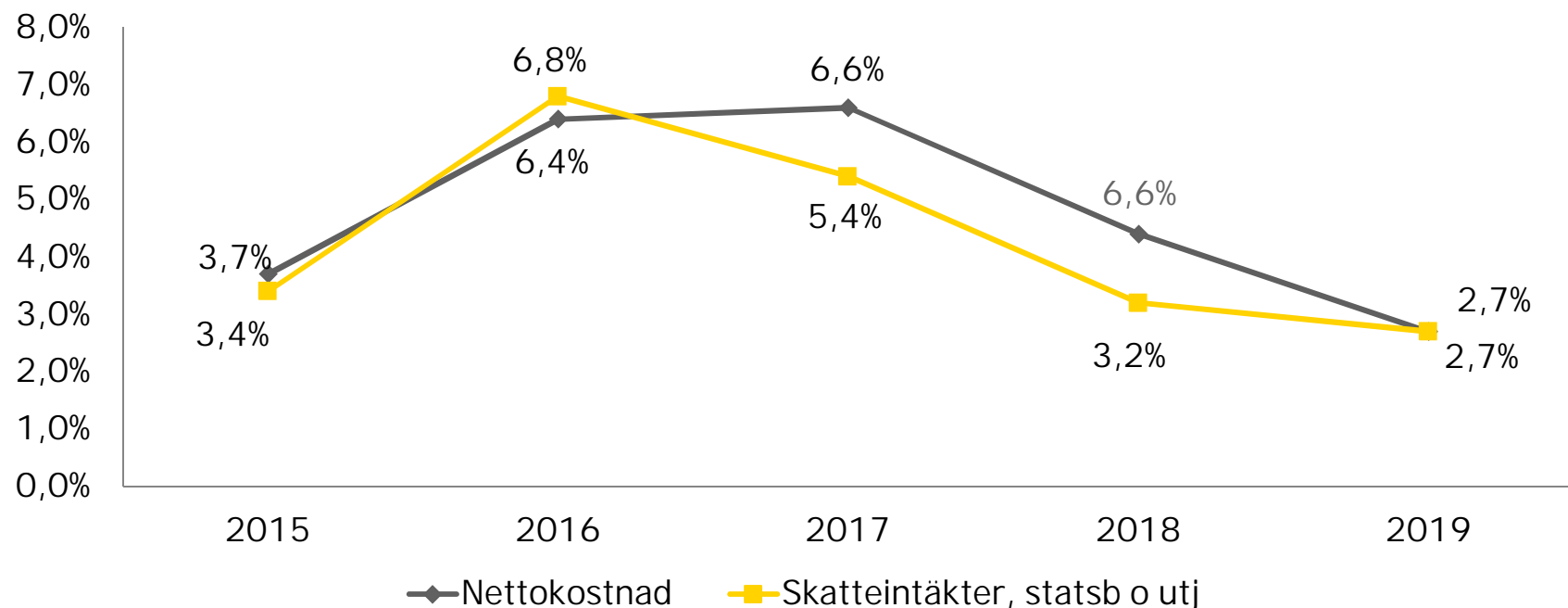
- Nettokostnaderna vid delår 2019 bedömdes motsvara utfallet för 2018, innebar att nettokostnadsutvecklingen andra halvåret enligt prognos skulle vara på samma nivå som tidigare perioder.
- Vi kan konstatera att kostnaderna andra halvåret blev högre jämfört med föregående år, dvs. nettokostnaderna underskattades något i prognosen.
- Detta är en tendens vi såg föregående år.

Nyckeltalsanalys, Nettokostnads- och skatteintäktsutveckling

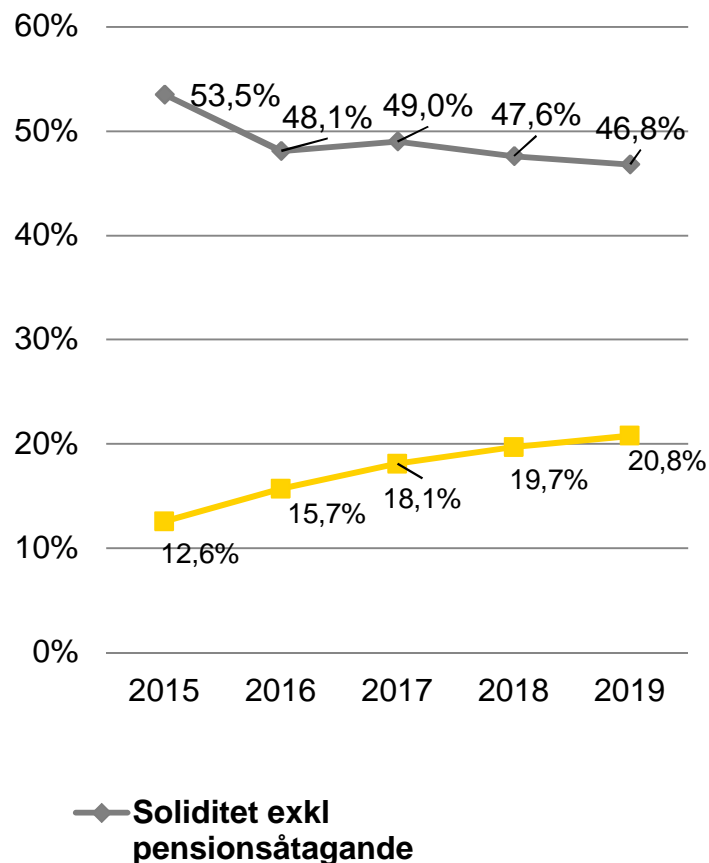
- ▶ Skatteintäkter, bidrag och utjämning uppgår till 761,0 mkr för 2019, vilket är en ökning med 19,7 mkr jämfört med 2018.
- ▶ Mellan 2014-2019 har skatteintäkter, utjämning och bidrag ökat med 143,3 mkr.
- ▶ Nettokostnader uppgår till 761,5 mkr för 2019, vilket är en ökning med 20,3 mkr jämfört med 2018.
- ▶ Mellan 2014-2019 har nettokostnaderna ökat med 158,1 mkr.

Nyckeltalsanalys, Nettokostnads- och skatteintäktsutveckling

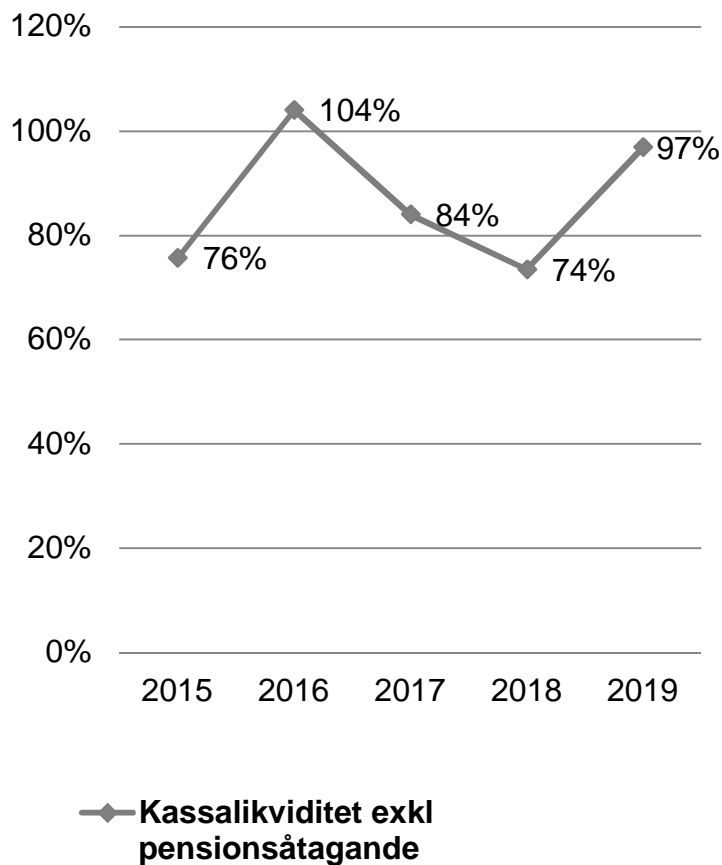
- ▶ Ökningstakten avseende skatteintäkter, bidrag och utjämning är mellan 2019-2018 uppgår till 2,7% vilket kan jämföras med ökningstakten för verksamhetens nettokostnader om 2,7%.
- ▶ Nettokostnadernas andel av skatterintäkter och statsbidrag uppgår för 2019 till 100% (100%).
- ▶ Vår rekommendation är att kommunen fortsätter att följa kostnadsutvecklingen i verksamheten och vidtar åtgärder om ökningstakten för kostnader börjar att öka i högre takt än ökningstakten för skatteintäkter och bidrag.

Nyckeltalsanalys, Soliditet (%)

- ▶ Soliditeten är ett mått som visar graden av ekonomisk stabilitet.
- ▶ Soliditeten ligger något högre än föregående år. Tendensen är en ökande soliditet.
- ▶ Soliditeten exkl. pensionsåtagande uppgår för 2019 till 46,8%.
- ▶ Genomsnittlig soliditet för Sveriges kommuner uppgår till 43,9 % (2018)
- ▶ Soliditeten beaktat det pensionsåtagande som redovisas som ansvarsförbindelse uppgår till 20,8%.

Nyckeltalsanalys, Kassalikviditet

► Kassalikviditeten är ett mått som visar graden av ekonomisk stabilitet.

► Kassalikviditet omfattar:
likvida medel +
kortfristiga fordringar +
kortfristiga placeringar
(reducerat för pensionsplaceringar)
--- dividerat med ---
kortfristiga skulder.
=
Kassalikviditeten uppgår till 97% år 2019.

A woman with dark hair and bangs, wearing glasses and a dark top, is shown in a close-up shot. She has a thoughtful expression, with her hand resting on her chin and holding a yellow pencil. The background is dark and out of focus, suggesting an indoor setting like a library or office.

Nämndernas utfall

Nämndernas utfall

Belopp i mnkr	Budget- avvikelse (utfall)	Budget- avvikelse (prognos)	Budget- avvikelse i förhållande total budget (%)
Kommunfullmäktige	0,0	0,0	0,0
Byggnadsnämnden	0,8	0,4	29,6
Samhällsbyggnadsnämnden	0,6	0,0	2,1
Valnämnden	0,1	0,1	50,0
Överförmyndarnämnden	0,6	0,0	30,0
Revision	0,1	0,0	14,3
Kommunstyrelsen	0,1	0,0	0,0
Familjenämnden	-11,8	-7,8	-3,1
Vård- och omsorgsnämnden	0,8	-0,4	-0,3
Kultur- och fritidsnämnden	1,9	1,0	4,8
Nämndernas utfall	-7,0	-6,9	-0,9
Finansiering	11,5	14,3	1,5
Total budgetavvikelse	4,5	7,4	-

Nämndernas utfall

Familjenämnden (-11,8 mnkr)

- ▶ Gymnasieverksamheten och verksamheterna för försörjning och vuxna redovisar ett underskott på -10,5 mnkr, vilket bedöms bero på fler elever än budget, att eleverna har gått på dyrare program än tidigare lämnade prognoser, minskat bidrag från Migrationsverket, ökade kostnader för försörjning samt ökade kostnader för köpta platser.
- ▶ Verksamheten för barn och unga redovisar ett överskott på 1,5 mnkr, vilket beror på erhållna stimulansbidrag.
- ▶ Administrationen för IFO-verksamheten redovisar ett överskott på 1,0 mnkr pga. färre projekt.
- ▶ Nämnden behöver följa ekonomin noggrant framöver och vid behov skyndsamt vidta åtgärder om kostnadsutvecklingen avviker negativt mot budget.
- ▶ Vår bedömning är att andra nyckeltal krävs för att nämnden effektivt ska kunna följa verksamheten.
- ▶ Prognosen per 31 augusti visade på en negativ budgetavvikelse på -7,8 mnkr. Utfallet blev -11,8 mnkr.

Nämndernas utfall

Vård- och omsorgsnämnden (0,8 mnkr)

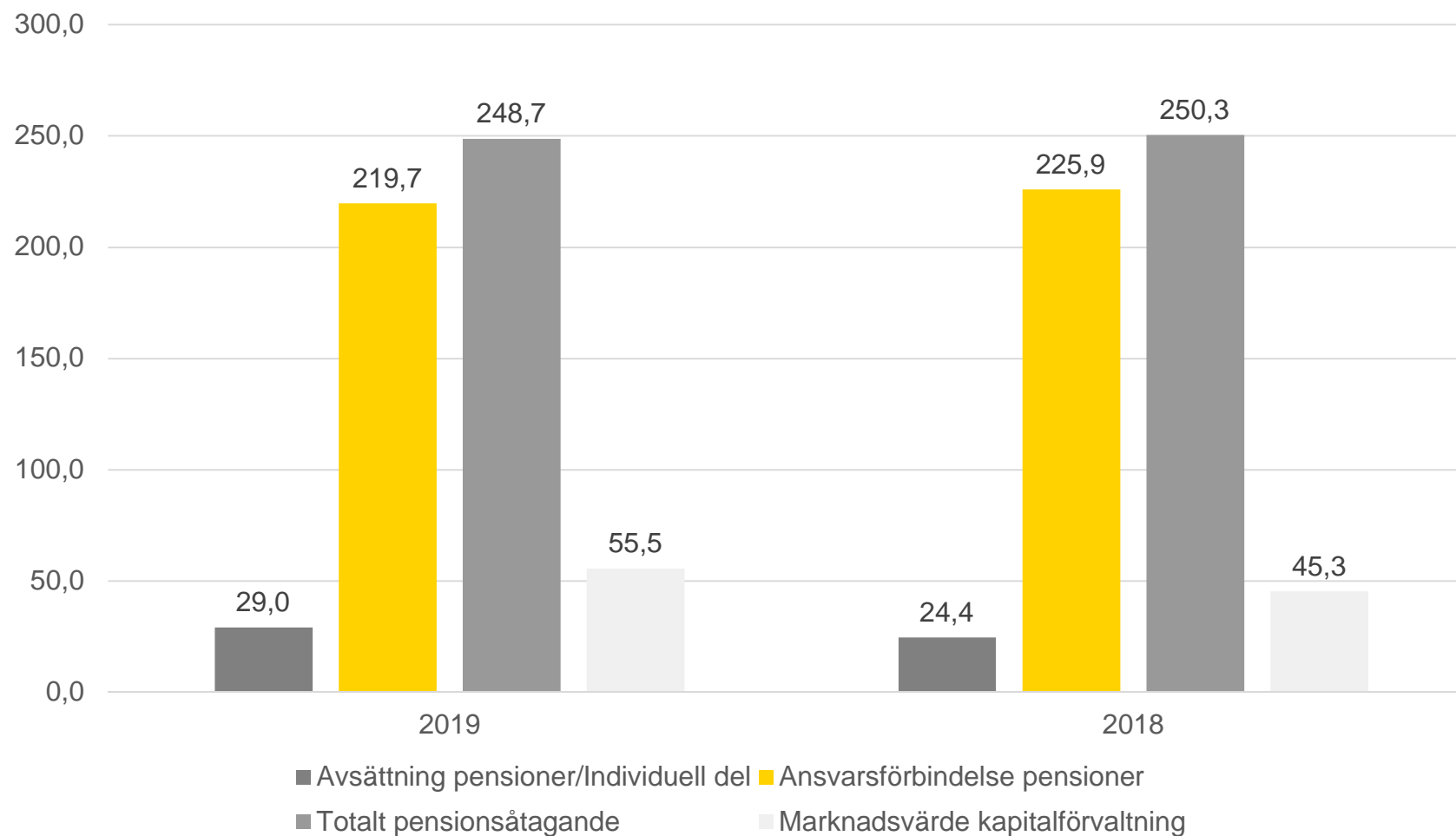
- ▶ Sjuksköterskeverksamheten redovisar ett budgetunderskott på -2,4 mnkr pga. högre bemanning än budgeterat samt högre kostnader för inhyrd personal.
- ▶ LSS-verksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse på 1,3 mnkr.
- ▶ Äldreomsorgen redovisar ett budgetöverskott på 3,3 mnkr, vilket beror färre brukartimmar.
- ▶ Särskilt boende redovisar ett budgetunderskott på -0,8 mnkr.
- ▶ Personlig assistans redovisar ett överskott på 0,6 mnkr.
- ▶ Externt boende redovisar ett underskott på -0,8 mnkr.
- ▶ Prognosen per 31 augusti visade på en negativ budgetavvikelse på -0,4 mnkr. Utfallet blev 0,8 mnkr.

Nämndernas utfall

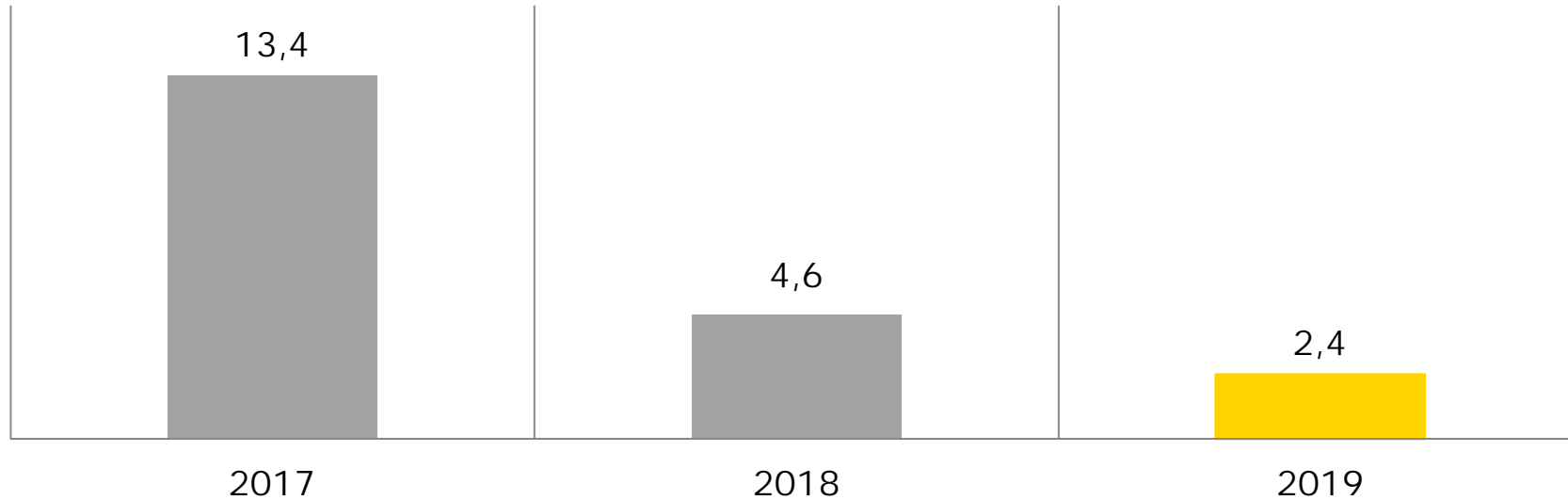
Finansiering (+11,5 mnkr)

- ▶ Orealiserade marknadsvärden uppgår för 2019 till 10,2 mnkr.
- ▶ Kommunen har avyttrat värdepapper som genererat en realisationsvinst på 2,5 mnkr.
- ▶ Räntekostnaderna uppgår till 2,0 mnkr för 2019.
- ▶ Prognosen per 31 augusti visade på en positiv budgetavvikelse på 14,3 mnkr. Utfallet blev 11,5 mnkr.
- ▶ Under våren 2020 har börsen reagerat negativt pga. COVID19-pandemin. I mitten av mars hade kommunens marknadsvärde minskat med 9,6 mnkr sedan årsskiftet.

Pensionsåtagande och kapitalförvaltning

Balanskravsresultat

- ▶ I årsredovisningens förvaltningsberättelse framgår att balanskravet uppnås för 2019 med ett balanskravsresultat om 2,4 mknr.
- ▶ Återföring sker av realisationsvinster (2,0 mknr) och orealiserade marknadsvärden (10,2 mknr)
- ▶ Det finns inga tidigare underskott att täcka.
- ▶ Kommunen har en ackumulerad avsättning till RUR uppgår till 16,5 mknr. Avsättningen har inte förändrats under 2019.

Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning

- ▶ Den nya kommunala redovisningslagen började att gälla fr.o.m. 1/1-2019, vilket medfört vissa förändrade värderingsregler:
- ▶ Finansiella instrument som innehas för att ge avkastning eller värdestegring värderas till verkligt värde.
- ▶ Krav på att lämna information om kommunala koncernföretag i förvaltningsberättelsen ska även omfatta utvärdering av mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning och utvärdering av ekonomisk ställning för dessa företag.
- ▶ Drift- och investeringsredovisning har blivit självständiga delar i årsredovisningen.
- ▶ Balanskravsutredningen utökas. Orealiserade vinster i värdepapper ska inte beaktas vid beräkning av årets resultat. Vilket medför att vissa värdepapper ska värderas till verkligt värde på balansdagen.
- ▶ Möjlighet till uppskrivning av finansiella anläggningstillgångar har tagits bort.

Övriga bokslutskommentarer

▶ Materiella anläggningstillgångar

- ▶ Kommunens totala nettoinvesteringar för året uppgår till 70,1 mnkr, vilket utgör 72,6% av den totala investeringsbudgeten.
- ▶ De största investeringarna under året har varit Utbyggnad av fiber, ombyggnation av Byavägen, nybyggnation av gång- och cykelväg på Villagatan, ny dränering för kommunhuset, anläggning av lekplats i Spjutstorp, Tillbyggnad av Ängens fsk.
- ▶ Stickprov av större investeringar under året har granskats mot underlag utan anmärkning.
- ▶ Ekonomiavdelningen har under 2019 lagt ned betydande resurser för att reda ut differenserna i anläggningsregistret som revisionen har påtalat tidigare år. Utredningen visar att det har funnits felredovisade anläggningar. Resultateffekten för 2019 uppgår till c:a 0,9 mnkr.

▶ Exploateringsredovisning

- ▶ I balansräkningen finns exploateringsfastigheter redovisade som omsättningstillgångar till ett bokfört värde på 9,1 mnkr (4,4 mnkr). Större pågående projekt är Tomelilla 237:60 (5,8 mnkr) och Karlsborg etapp 2 (1,4 mnkr).

Övriga bokslutskommentarer

▶ Pensionsmedelsförvaltning

- ▶ Bland kortfristiga fordringar redovisas placeringar inom pensionsmedelsförvaltningen. Totalt uppgår det bokförda värdet till 55,5 mnkr (45,3 mnkr), vilket motsvarar marknadsvärdet per 2019-12-31. Under 2020 har marknadsvärdet fallit och uppgår per 2020-03-17 till 45,9 mnkr.

▶ Avsättningar

- ▶ Pensionskostnader har periodiserats utifrån beräkning gjord av Kommunernas Pensionsanstalt (KPA). Enligt den s.k. "blandmodellen" redovisas de intjänande pensionerna före 1998 som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen.
- ▶ Av den totala pensionsskulden om 248,7 mnkr avser 219,7 mnkr ansvarsförbindelse.

▶ Långfristiga skulder

- ▶ Kommunens lån i banker och kreditinstitut som förfaller till betalning senare än 12 månader från balansdagen uppgår till 250,0 mnkr (190,0 mnkr).
- ▶ Detta innebär att 29,6% av kommunens balansomslutning avser långfristiga lån. 100 % av lånen har fast ränta med varierande bindningstid.
- ▶ Vi vill upplysa om riskerna i samband med ränteförändringar ökar i takt med att kommunen fortsätter att finansiera sina investeringar med externa lån.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning

Inför 2019 införde kommunen en ny målmodell.

Från och med 2019 utgörs målsättningarna för en god ekonomisk hushållning av tre finansiella mål samt kommunstyrelsens verksamhetsmål.

Tre finansiella mål:

1. Resultatmål
2. Investeringsmål
3. Skuldmål

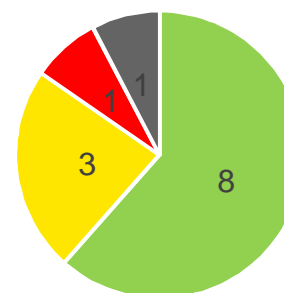
Kommunstyrelsens 13 verksamhetsmål

Måluppfyllelse för finansiella mål

■ Uppfylls

Måluppfyllelse för kommunstyrelsens verksamhetsmål

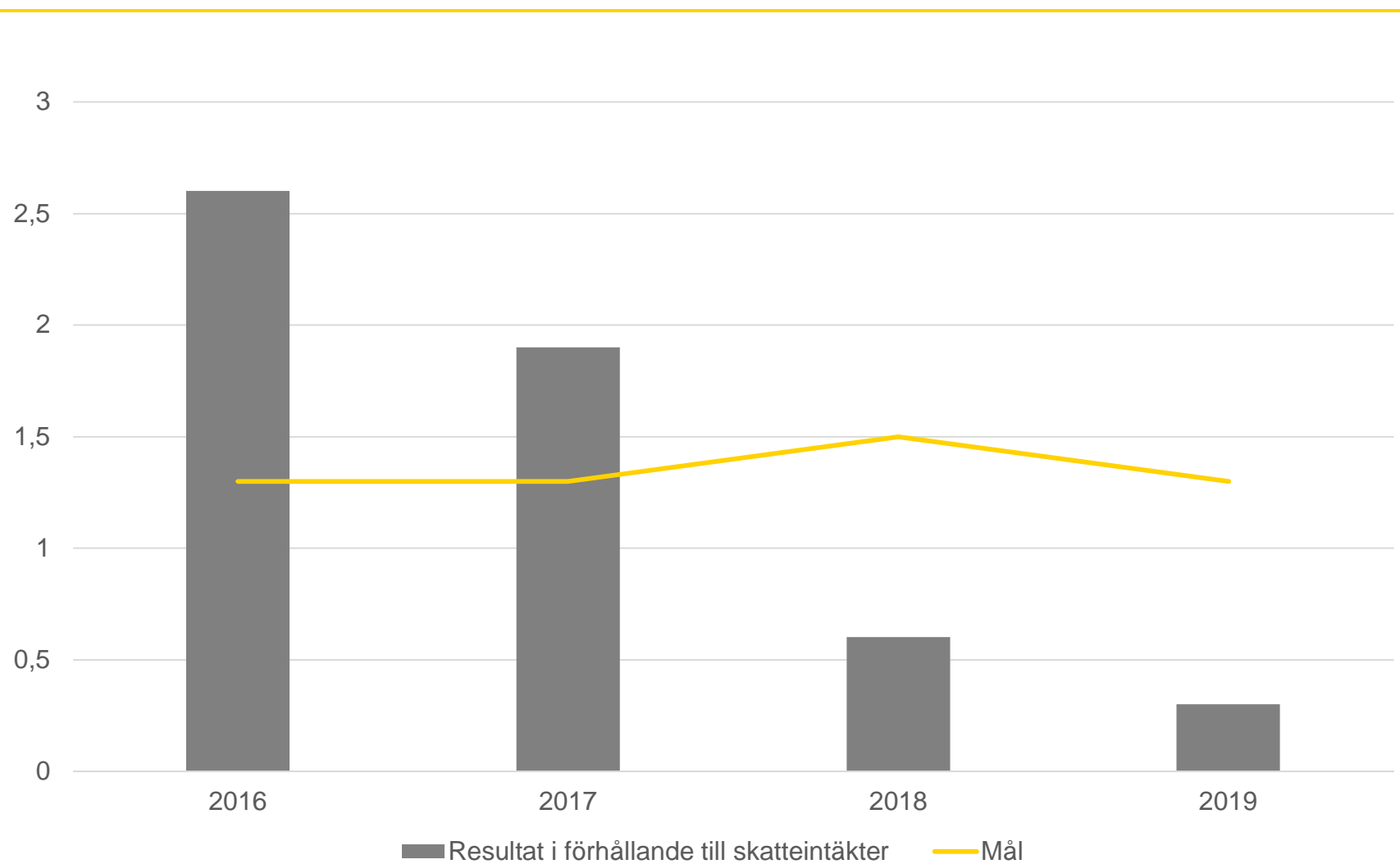

■ Uppfylls ■ Uppfylls delvis ■ Uppfylls ej ■ Ej mätts

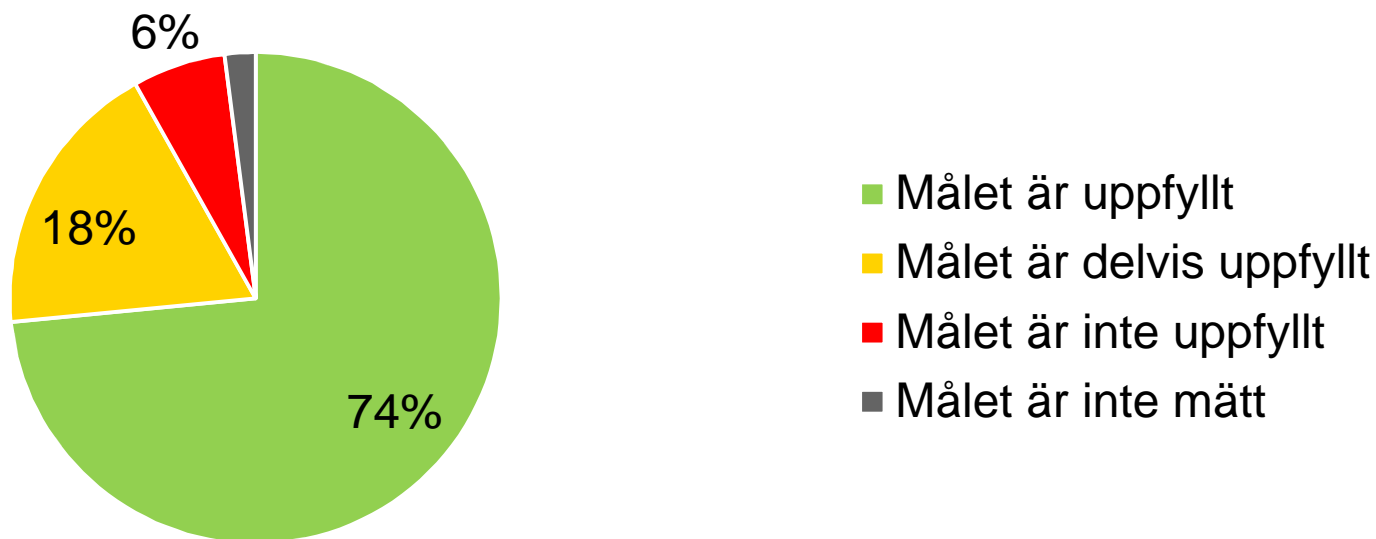
Finansiella mål

1. Extern resultatnivå, exklusive extraordinära intäkter och kostnader, ska uppgå till lägst 1,3 procent i genomsnitt i perioden 2019 – 2021.
 - Resultatet för 2019 uppgick till 0,3 % av skatter och statsbidrag. I årsredovisningen framgår att utifrån budgeterat resultat för 2020-2021 görs bedömningen att den genomsnittliga resultatnivån för perioden kommer att uppgå till 1,5 %.
2. Nettoinvesteringar får i genomsnitt under perioden 2019 – 2021 uppgå till maximalt 12 procent av de totala skatteintäkterna och statsbidragen.
 - 2019 års investeringar uppgick till 9,2% av skatter och statsbidrag. Även nettoinvesteringarna för perioden 2019-2021 beräknas uppgå till 9%.
3. Självfinsieringsgraden av de skattefinansierade investeringarna ska uppgå till minst 55 procent i genomsnitt under perioden 2019 – 2020. Investeringarna inom den skattefinansierade verksamheten bör fullt ut självfinansieras via genererat kassaflöde från verksamheten.
 - Självfinsieringsgraden uppgick till 77 % under 2019. Enligt 2020 års budget ska skattefinansierade investeringarna vara 100% självfinansierade.

Finansiellt mål: Resultat i förhållande till skatteintäkter

Verksamhetsmål

- ▶ En genomgång har gjorts av nämndernas verksamhetsmål, vilka framgår i respektive verksamhets verksamhetsanalys i årsredovisningen. Totalt finns 49 nämnmål där 36 mål bedöms vara uppfyllda, 9 mål bedöms vara delvis uppfyllda, 3 mål uppfylls ej och 1 mål har inte mätts till följd av att SCB:s medborgarenkät inte genomfördes 2019.

Verksamhetsmål

Nämnd	Utfall				Bedömning
	Uppfyllda	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt	Ej mätt	
Kommunstyrelsen	8	3	1	1	61 procent av målen är uppfyllda, 23 procent av målen är delvis uppfyllda, 7 procent av målen uppnåddes ej och 7 procent mättes inte.
Samhällsbyggnadsnämnden	4	4	1	0	45 procent av målen är uppfyllda, 45 procent av målen uppnåddes delvis och 10 procent uppfylldes ej.
Byggnadsnämnden	10	0	0	0	100 procent av målen är uppfyllda.
Kultur- och fritidsnämnden	4	0	0	0	100 procent av målen är uppfyllda.
Vård- och omsorgsnämnden	6	1	0	0	86 procent av målen uppnåddes och 14 procent uppnåddes ej.
Familjenämnden	4	1	1	0	67 procent av målen uppnåddes, 17 procent uppnåddes delvis och 17 procent uppnåddes inte.
Summa	36	9	3	1	

Verksamhetsmål

- ▶ Kommunens målmodell gjordes om inför 2019. Modellen utgår från tre övergripande målområden som nämnderna och kommunstyrelsen ska utgå ifrån vid formuleringen av målsättningarna.
- ▶ En bedömning av respektive nämnds måluppfyllelse görs i verksamhetsanalyserna i årsredovisningen. Det saknas däremot en samlad bedömning av måluppfyllelsen för fullmäktiges tre övergripande målområden.
- ▶ I årsredovisningen är den sammanfattande bedömningen att kommunen uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning. Bedömningen görs mot bakgrund att de tre finansiella målen bedöms varar uppfyllda samt att elva av kommunstyrelsens verksamhetsmål är helt eller delvis uppfyllda.

Sammanfattande bedömning

Efter granskningen av årsredovisningen för 2019 är det vår uppfattning:

- ▶ att vi ser med oro på nettokostnadsutvecklingen. Nettokostnaderna ligger för 2018 och 2019 ligger på samma nivå som skatteintäkter, bidrag och utjämning. Investeringar är, under dessa förutsättningar, beroende av betydande lånefinansiering, vilket inte är långsiktigt hållbart.
- ▶ att vi ser med oro på den negativa ekonomiska utvecklingen för familjenämnden. Nämnden behöver vidta åtgärder kopplat till den negativa budgetavvikelsen.
- ▶ att samtliga tre antagna finansiella mål för 2019 bedöms vara uppfyllda,
- ▶ att det lagstadgade balanskravet har uppfyllts,
- ▶ att verksamheten bedrivits så att fullmäktiges beslutade mål och inriktningar för god ekonomisk hushållning för verksamheterna till övervägande del har uppnåtts och att verksamheten därmed ur allmän synpunkt kan anses ha bedrivits enligt god ekonomisk hushållning.

Vi bedömer att årsredovisningen ger en rättvisande bild av Tomelilla kommuns resultat och ställning. Årsredovisningen har, i allt väsentligt, upprättats i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Daniel Lantz

Auktoriserad revisor | Certifierad kommunal yrkesrevisor

daniel.lantz@se.ey.com

070-324 9651

The better the question. The better the answer.
The better the world works.

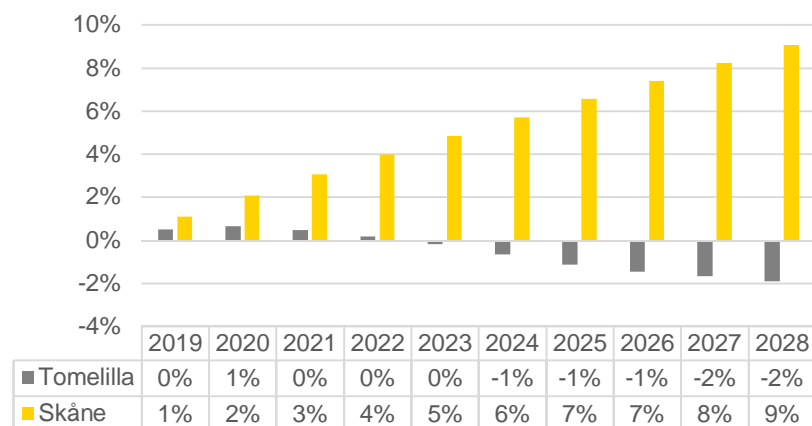
Befolkningsutveckling

Tomelilla kommun

Regionala observationer

- ▶ Skånes befolkning förväntas öka med 9,1 procent
- ▶ Skåne växer snabbare än riket.
- ▶ Ökning till följd av nyfödda och nyinflyttade till regionen.
- ▶ Många personer i familjebildande åldrar
- ▶ Störst ökning bland äldre barn och personer i åldrarna 80 år och äldre. Ungdomar i gymnasieåldern ökar
- ▶ Minskning av flyktingströmmar till följd av hårdare lagstiftning och gränskontroller.

Total befolkningsutveckling – mot 2028

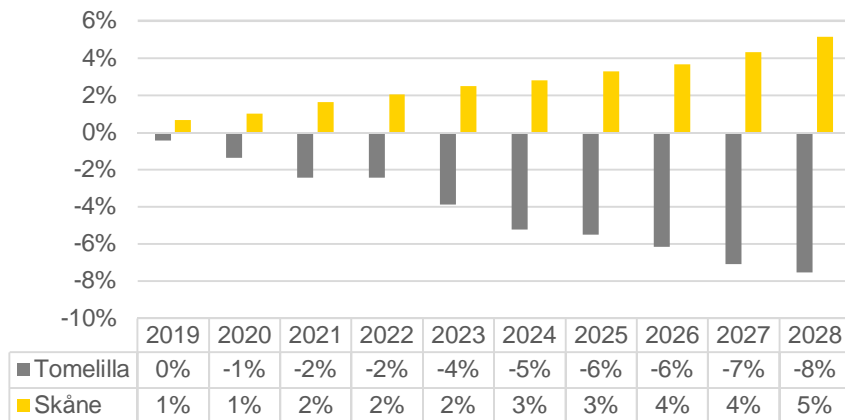

Källa: Region Skåne, 2019. "Skånes befolkningsprognos år 2019-2028")

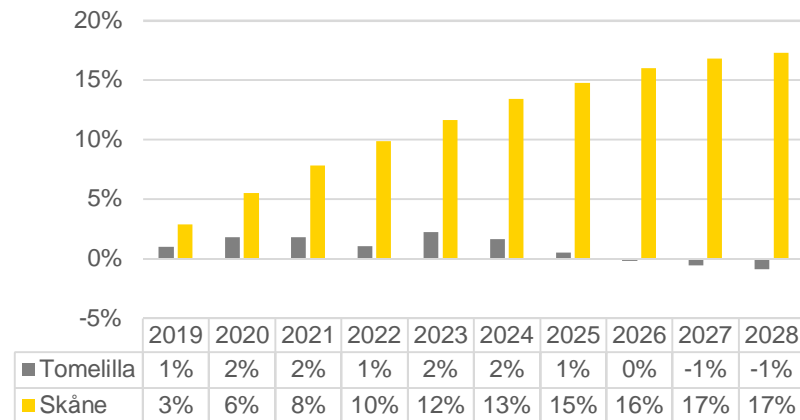
lakttagelser

Tomelilla kommun

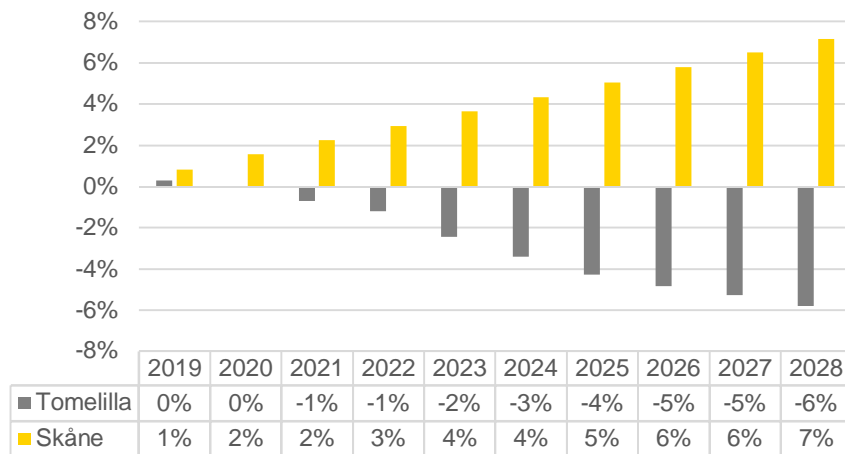
Åldrar 0-9 – Utveckling mot 2028

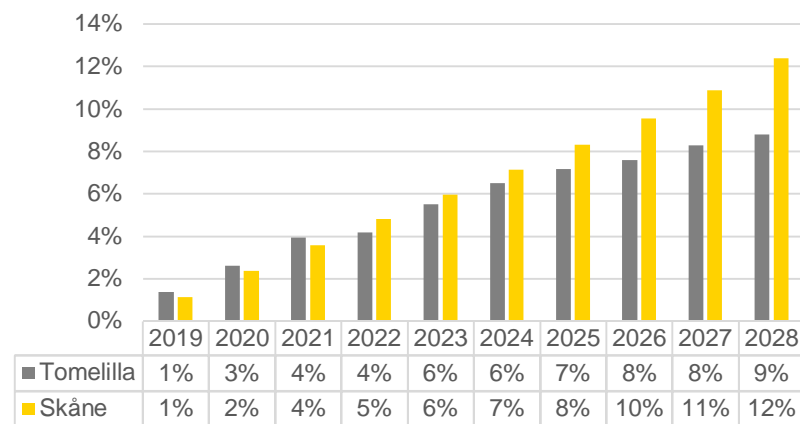
Åldrar 10-19 år – Utveckling mot 2028

Åldrar 20-64 – Utveckling mot 2028

Åldrar 65-w - Utveckling mot 2028

Iakttagelser

Tomelilla kommun

- ▶ Prognosen visar att den totala befolkningen i Tomelilla kommun förväntas minska med 2 % jämfört med dagens befolkning fram till år 2028.
- ▶ I Tomelilla kommun är den största befolkningsökningen att vänta för personer i pensionsålder (65-w) där prognosen visar att en ökning på 9 % jämfört med dagens befolkning.
- ▶ För personer i arbetsför ålder (20-64 år) prognostiseras en minskning fram till år 2028.
- ▶ En minskning av personer i arbetsför ålder och en ökning av personer i pensionsålder innebär förändrade krav då färre personer kommer behöva försörja fler. Därutöver innebär befolkningsutvecklingen förändrade krav på kommunens välfärdsfunktioner.